

Secció Filològica

La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans té actualment 19 membres numeraris, 9 membres emèrits i 16 membres corresponents. Durant aquest curs s'han incorporat a la Secció 3 membres numeraris i 3 membres corresponents. En el Ple del 20 de desembre de 1999 fou elegit com a membre numerari el senyor Joan Solà i Cortassa, i en el Ple del 19 de juny de 2000 ho foren els senyors Jaume Cabré i Fabrè i Albert Jané i Riera, com a membres numeraris, i els senyors Robert Archer, Helmut Lüdtke i Bob de Nijs, com a membres corresponents. (Vegeu el subapartat «Nous membres», dins l'apartat «El Ple».) El Consell de Govern de la Secció Filològica (elegit el 3 de juliol de 1998) és constituït pels senyors Joan A. Argenter, president, Joaquim Mallafrè, vicepresident, Isidor Mari, secretari, i Vicent Pitarch, tresorer.

La Secció Filològica ha hagut de lamentar profundament el traspàs de 3 dels seus membres. El dia 13 de gener morí a València el senyor Enric Valor i Vives, membre corresponent de la Secció. (Vegeu el subapartat «Necrologies», dins l'apartat «El Ple».) El 17 de juliol morí Ramon Aramon i Serra, i poques setmanes més tard, el 28 d'agost, ho féu Josep Roca-Pons. Tots dos n'eren membres emèrits.

Durant aquest curs el ple de la Secció Filològica s'ha reunit els dies 17

de setembre, 15 d'octubre, 12 de novembre i 17 de desembre de 1999, i 14 de gener, 11 de febrer, 10 de març, 7 d'abril, 12 de maig, 9 de juny i 7 de juliol de 2000. Com és habitual, en aquestes reunions s'ha tractat de temes propis de l'àmbit filològic i de funcionament de la Secció. Pel que fa a les comissions de la Secció, la Comissió de Lexicografia ha fet 20 reunions; la Comissió de Gramàtica, 11 reunions; la Comissió de Català Estàndard (formada per les subcomissions de sintaxi i de lèxic), 15 reunions, i la Comissió de Transcripció i Transliteració de noms propis, 3 reunions.

Pel que fa a les distincions concedides als membres de la Secció Filològica, el 15 de novembre de 1999 Antoni M. Badia i Margarit rebé la Medalla al Mèrit Científic de l'Ajuntament de Barcelona i el 4 de desembre el Govern espanyol concedí a Germà Colón la Gran Cruz de Alfonso X el Sabio a l'ambaixada d'Espanya a Basilea. El mes d'abril de 2000 Jordi Sarsanedas rebé el Premi de la Crítica 1999 de l'Asociación Española de Críticos Literarios per l'obra *Cor meu, el món*, i el 16 de maig li feren un acte d'homenatge a l'Ateneu Barcelonès, convocat pel Centre Català del Pen Club, per l'Ateneu Barcelonès i per Edicions Proa. Del 9 a l'11 de maig se celebrà a la Universitat de València el IV Simposi de Filologia Valenciana en honor de Joan Veny.

El 29 de maig Josep Vallverdú fou distingit amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, concedit per Òmnium Cultural. El 6 de juny la Fundació Congrés de Cultura Catalana distingí M. Claire Zimmermann, membre corresponent de la Secció, amb el XII Premi Internacional Ramon Llull.

Enguany la Secció Filològica ha celebrat el vuitantè aniversari d'Antoni M. Badia i Margarit (30 de maig de 2000) i ha començat a preparar algunes activitats per a celebrar també el centè aniversari del naixement de Pere Bohigas (20 de febrer de 2001), el qual fou homenatjat per la Biblioteca de Catalunya en un acte acadèmic que tingué lloc el 20 de juny.

Els principals treballs científics normatius duts a terme per la Secció Filològica durant aquest curs han estat els següents:

— *Segona edició del Diccionari de la llengua catalana.*

— *Nova gramàtica de l'IEC.*

— *Fascicles de sintaxi i de lèxic de la Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana.*

— *Diccionari manual de la llengua catalana.*

— *Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya.*

En les pàgines que hi ha a continuació hom pot trobar informació específica d'aquests projectes.

Així mateix, la Secció Filològica

ha treballat en unes altres activitats de caràcter normatiu, entre les quals convé destacar la proposta de transcripció i transliteració de l'hebreu al català, un primer esborrany de la qual fou encarregat el curs passat per la Secció Filològica a la Societat Catalana d'Estudis Hebraics. La Comissió de Transcripció i Transliteració de la Secció Filològica ha treballat a partir d'aquest document per tal de preparar un text definitiu que serà presentat a la Secció per a la seva aprovació. És previst de publicar el document aprovat en el pròxim volum dels *Documents de la Secció Filològica*, tal com es féu amb la proposta de transcripció dels noms àrabs i amb la dels noms russos.

El mes de maig sortí a la llum el volum xxii de la revista *Estudis Romànics*. En aquesta nova etapa, la revista, que fou fundada el 1947, respon a criteris editorials homologables i Antoni M. Badia i Margarit n'és el primer director.

La Secció Filològica ha col·laborat durant aquest curs amb unes altres institucions i entitats en activitats de normalització i elaboració lingüístiques, com el TERMCAT (el Consell Supervisor del qual és presidit per la Secció Filològica) i les altres acadèmies de la llengua de l'Estat espanyol, amb les quals s'han potenciat les relacions. Així mateix, han continuat les col·laboracions setmanals de membres de la Secció en el diari *La Vanguardia*, que s'iniciaren el mes d'a-

bril de 1999, amb temes dedicats a diversos aspectes de la llengua.

Les Jornades que la Secció Filològica celebra anualment des de 1990 fora de Barcelona es feren a l'Alguer els dies 2, 3 i 4 de juny. La Secció fou rebuda pel síndic de la ciutat, que féu d'amfitrió i inaugurarà, juntament amb el president de la Secció Filològica, les Jornades en la primera de les dues sessions acadèmiques, que tingueren lloc a la Sala de Congressos de l'Hotel Catalunya els dies 2 i 3. En aquesta primera sessió (tinguda el 2 de juny) foren presentades les ponències de Jordi Carbonell i Joan Armangué, Carles Sechi, Antoni Nughes i Josep Vallverdú. En la sessió acadèmica del dia 3 participaren Giuseppe Tavani, Andreu Bosch, Rafael Caria i Enrico Chessa. Totes dues sessions es clogueren amb un col·loqui.

Els dies 25 i 26 de novembre de 1999 la Secció Filològica celebrà les primeres Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística amb la finalitat d'establir noves formes de cooperació amb les institucions, les entitats i els professionals relacionats amb la llengua. En la inauguració d'aquestes Jornades intervingueren els directors generals de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i del Govern de les Illes Balears. Els participants foren membres o personal de l'IEC, d'una banda, i professionals dels diferents àmbits, de l'altra. Per la part de l'Institut, hi intervingue-

ren Isidor Marí (coordinador de les Jornades), Joan A. Argenter, Antoni M. Badia i Margarit, Joan Miralles, M. Teresa Cabré, Vicent Pitarch, Josep Gifreu, Josep Moran, Joan Martí, Joaquim Rafel, Carles Miralles, Josep Vigo, Joan Veny i Joan F. Mira, tots ells membres de l'IEC, i Josep M. Mestres (Servei de Correcció), que coordinà les Jornades juntament amb Isidor Marí, Roser Vernet (Oficina de Consultes) i Joan-Anton Rabella (Oficina d'Onomàstica). Com a convidats externs hi participaren Joan-Carles Martí (Associació Cívica El Tempir d'Elx), Antoni I. Alomar (Universitat de les Illes Balears), Toni Badia (Universitat Pompeu Fabra), Joaquim Arenas (Servei d'Ensenyament del Català de la Generalitat de Catalunya), Marta Xirinachs (Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya), Francesc Vallverdú (Corporació Catalana de Ràdio i Televisió), Ricard Fité (*El Periòdic de Catalunya*), Joan Vilarnau (Universitat Autònoma de Barcelona), Francesc Vilaró (Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya), Ester Franquesa (TERMCAT), Judit Freixa i Elisabet Solé (Universitat Pompeu Fabra), Josep Lacreu (lingüista), Joaquim M. Puyal (comunicador), i Albert Jané (corrector i publicista) i Jaume Cabré (escriptor), que en aquell moment no eren membres de l'IEC. A final del curs 1999-2000 la Secció Filològica ha començat a preparar

la segona edició d'aquestes Jornades en col·laboració amb la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma de Barcelona. És previst que tindran lloc el mes de novembre de l'any 2001 i que tractaran de temes relacionats amb la traducció i l'estandardització.

La Secció Filològica, en representació de l'IEC, ha participat en l'organització de l'àmbit de llengua de l'Eurocongrés 2000 dels Espais Occitans i Catalans. Com a contribució a aquest esdeveniment, la Secció Filològica de l'IEC i l'Institut d'Estudis Occitans, mitjançant un conveni específic entre totes dues institucions, coeditaran el facsímil de la *Gramatica occitana* de Loïs Alibèrt.

Publicacions

BADIA I MARGARIT, ANTONI M. *Les Regles de esquivar vocables i «la qüestió de la llengua».*

BARRI I MASATS, MONTSERRAT. *Aportació a l'estudi dels gal·licismes del català. Estudis Romànics*, vol. XXII.

PEREA, M. PILAR. *Compleció i ordenació de la flexió verbal en els dialectes catalans d'A. M. Alcover i F. de B. Moll.*

RECASENS LLORT, JOSEP. *Blancafort, a partir dels noms passats i presents.*

SABATÉ ALENTORN, JAUME. *Onomàstica del poble i terme de la Vilella Alta.*

VALLVERDÚ, JOSEP [cur.]. *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a la Franja (Calaceit i Fraga, 17 i 18 d'octubre de 1997).*

S'han reeditat els llibres següents:

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, SECCIÓ FILOLÒGICA. *Criteris per a l'aplicació al català dels principis de representació gràfica dels sons de l'Associació Fonètica Internacional* (2a ed.).

FABRA, POMPEU. *Gramàtica catalana*. [reimpressió del facsímil de la 7a ed.]

Programes de recerca

Observatori de Neologia

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

Activitats

1. Buidatge de premsa catalana (*Arui*, *El Periódico* i *El Temps*) editada durant el curs 1999-2000 i automatització a la base de dades corresponent (3.500 registres).

2. Aplicació del SEXTAN, sistema d'extracció automàtica de neologismes a partir de criteris lexicogràfics, que aprofita la metodologia de corpus de l'IULA, aplicable a la neologia lèxica formal monolexemàtica. Aquest curs s'han buidat un total de 84 exemplars del diari *Arui* i s'han obtingut un total de 4.030 ocurrències corresponents a 2.634 neologismes diferents (dades que cal afegir a les esmentades en el punt 1).

3. Buidatge de neologismes provinents de textos orals dels mitjans de comunicació (informatius i debats radiofònics). Adequació de la metodologia de treball (fitxa de buidatge i protocol) a les característiques diferencials dels textos orals respecte als textos escrits. Actualment disposem d'un total de 1.200 neologismes.

4. Primera proposta de buidatge de textos escrits, que no siguin de premsa d'àmplia difusió, caracteritzats pel fet de vehicular neologia més espontània, ja que majoritàriament no són mediatitzats per un procés de revisió lingüística. Se-

leccion del corpus de buidatge i adequació de la metodologia de treball.

5. Difusió del projecte i intercanvi amb uns altres projectes de neologia.

— Participació en les *Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística*. Institut d'Estudis Catalans. 25 i 26 de novembre de 1999.

— Conferència «L'actualització de les llengües: la neologia lèxica». Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 13 de març de 2000.

— Difusió i presentació del SEXTAN en les Jornades del Centre de Referència en Enginyeria Lingüística (CREL). Institut d'Estudis Catalans. 4 i 5 d'abril de 2000.

— Presentació del projecte. Facultat de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona, 11 d'abril de 2000.

— Participació en la II Xornada sobre Neoloxía a la Facultade de Filoloxía e Traducción de la Universidade de Vigo; i participació en un seminari de treball amb l'Observatorio de Neoloxía.

— Intercanvis de col·laboració amb els grups de neologia de la Universitat de Forlì, la Universitat de Vigo i la Universitat La Sapienza de Roma.

6. Organització del *I Seminari de Neologia*. Universitat Pompeu Fabra, 17 de febrer de 2000. Adreçat especialment als estudiants de la Facultat de Traducció

i Interpretació i a estudiants d'uns altres estudis que mantenen un contacte estret amb la creació lèxica. Objectius: presentar els mecanismes que utilitza la llengua, a partir de l'anàlisi de les dades de l'Observatori, per tal de comprovar les coincidències i les divergències respecte de la descripció duta a terme en les gramàtiques, i posar de manifest com es materialitza la vitalitat interna de les llengües (català i castellà). S'hi van presentar un total de sis comunicacions i, com a cloenda, es va fer un debat sobre la incidència de la descripció dels processos i de les regles de formació de les unitats neològiques en l'actualització de gramàtiques. Aprofitant el marc d'aquest seminari, es va convocar el concurs «1 neologisme per al 2000», en el qual va col·laborar la Secció Filològica amb la donació de material bibliogràfic.

«El formant *ciber-*: funció i distribució», a càrrec de Judit Feliu, Sergi Ramírez i Òscar Talamino.

«Un nou sufix català: l'*-ing*», a càrrec de Sílvia López, Cristina Mayoral i Moteserrat Pibernat.

«Els prefixos *sub-*, *sots-* i *vice-* en la formació dels noms de càrrec», a càrrec de Mireia Lladó, Isabel Obradós i Elisabet Solé.

«Neologismes de noms d'oficis i de professions formats per sufixació», a càrrec de Meritxell Domènech, Rosa Estopà, Marta Folia i Jordi Morel.

«Estudi del sufix *-ble* en els neologismes recollits per l'Observatori del

1989 al 1998», a càrrec de Rosó Cusó i Judit Sadurní.

«Les formes neològiques en *-atge*: descripció semanticoformal i contrast amb les gramàtiques», a càrrec de Judit Freixa i Xavier Solé.

Publicacions

CABRÉ, M. T.; FREIXA, J.; SOLÉ, E. [ed.].

La neologia en el tombant de segle. Actes del I Simposi sobre Neologia (1998) i Actes del I Seminari de Neologia (2000). Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. Institut Universitari de Lingüística Aplicada, 2000. 265 p. (Sèrie Activitats: 5)

OBSERVATORI DE NEOLOGIA. *Neologismes documentats a la premsa en català (1999)*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada, 2000. 185 p. (Papers de l'UFLA. Sèrie Informes: 28)

— *Neologismes documentats a la premsa en castellà (1999)*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada, 2000. 73 p. (Papers de l'UFLA. Sèrie Informes: 29)

Atles Lingüístic del Domini Català

Directors: Lúdia Pons i Grieria

Joan Veny i Clar

Les finalitats d'aquest programa són les següents:

a) Formació d'una base de dades que contingui les respostes a un qüestionari lingüístic de 2.452 preguntes, en formes codificades convertibles a transcripció fonètica i en formes ortogràfiques, corresponents a 190 poblacions de tot el domini lingüístic.

b) Explotació cartogràfica dels materials de la susdita base de dades.

c) Com a part complementària, constitució d'un recull d'etnotextos del català oriental i occidental, enregistrats en cinta magnetofònica durant les enquestes, en transcripció fonètica i grafia convencional i amb il·lustracions de cultura material.

Actualment es treballa de manera exclusiva en la depuració de la base de dades i en la seva explotació en forma de publicacions, que tenen una estructura cartogràfica.

Base de dades

a) Per tal de completar algunes qüestions pendents, s'han realitzat dues enquestes complementàries, l'una a Crevillent i l'altra a Altea, i els resultats s'han incorporat a la base de dades.

b) La base de dades conté un total de 471.318 registres, 130.354 dels quals són respostes amb una forma fonètica, morfològica o lèxica diferent.

Explotació de les dades en forma de publicacions

Hi ha previst de lliurar a la impremta a

finals de l'any 2000, o molt a l'inici del 2001, el primer volum de l'atles, on es publiquen els resultats de les 198 primeres preguntes del qüestionari i la informació tècnica de cada enquesta.

Des de finals de 1999 i durant l'any 2000 s'ha avançat en: a) els aspectes més tècnics de la presentació cartogràfica dels materials: preparació del mapa de base (fons amb relleu i rius, numeració de les localitats, comarques...), proves de cartografia (disposició sobre el mapa de respostes secundàries, comentaris i informació complementària); i b) els processos de reagrupament, ordenació i conversió dels materials codificats de la base de dades: presentació en llistes, conversió dels codis (a signes gràfics convencionals, signes fonètics, diacrítics o signes de representació cartogràfica), elaboració de procediments de representació semiautomàtica.

Pel que fa a l'estat dels materials que han de formar part del primer volum:

a) s'han elaborat 132 mapes que són objecte de correcció;

b) s'han preparat les respostes a 19 preguntes que, pels resultats parcials, han estat presentades en forma de llistes i no pas en forma cartografiada;

c) s'han preparat 50 llistes de mots nous que seran lliurades al cartògraf.

Altres

Durant aquest any s'ha ampliat l'arxiu d'il·lustracions de cultura material amb

noves fotografies (Cerler, Eivissa, Santanyí, Lluçmajor).

Amb vista al futur, les previsions són continuar els treballs en les dues línies que s'han portat fins ara:

a) Explotació i publicació dels materials de la base de dades

Les previsions són explotar la base de dades en dues direccions: publicació en format d'atles i difusió a través d'un format consultable per Intranet.

1. Publicació en format d'atles

Se seguirà un procediment de treball similar al que s'ha aplicat fins ara a les preguntes del primer volum. En principi, és previst de publicar un volum per any fins a completar el total de preguntes del qüestionari. Probablement, la publicació completa constarà de nou volums amb unes característiques similars i el mateix format que el primer; també és probable que el darrer volum tingui una part en forma d'índex, amb inventaris referenciats de les formes cartografiades en el conjunt de volums.

2. Difusió de la base de dades a través d'intranet

És previst que, fins després d'acabar la publicació completa dels materials en forma d'atles, no es prepararà el format de consulta per intranet. El problema principal per a iniciar aquestes consultes abans de la publicació dels materials és que, en general, els programes de reagrupament i ordenació completa

dels materials de la base de dades i, especialment, els programes de conversió de codis no s'apliquen a una pregunta fins que se'n fa el llistat per al treball del cartògraf.

b) Publicació dels etnotextos

Després de la publicació del primer volum l'any 1998, amb els materials corresponents al català oriental, és previst que fins a finals de l'any 2001 no es reprendrà el ritme de treball sistemàtic en el tractament dels textos dels altres dialectes. Els primers treballs consistiran en la selecció completa dels textos dels dos volums previstos —l'un, de català nord-occidental, i l'altre, de valencià—, que, posteriorment, caldrà transcriure i reproduir en format fònic; a continuació, es farà la digitalització dels fragments seleccionats. A partir d'aquí, durant els anys 2002 i 2003 hom farà la transcripció i la preparació per a la publicació del volum d'etnotextos de català nord-occidental. La publicació del tercer volum, amb els etnotextos de valencià, es farà aproximadament l'any 2007.

Per a finals de l'any 2000 és previst el lliurament a la impremta de l'original del primer volum, el qual consta del que segueix: *a)* una introducció referent a la gestació de l'atles, a les seves característiques i al seu mètode, etc., i una part que conté la informació referida a localitats, informadors i investigadors; *b)* una part de mapes, formada per 5 mapes introductoris i 180 mapes lingüís-

tics; i c) una part final amb les respostes de 19 mots del «Qüestionari» que, a causa de l'homogeneïtat dels resultats, es presenten en forma de llistes.

**Glossarium Mediae Latinitatis
Cataloniae (ab anno dcc usque ad
annun mcxxxı)**

Director: Joan Bastardas i Parera
Director adjunt: Pere J. Quetglas

L'elaboració del Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae respon a una iniciativa del doctor Marià Bassols de Climent, duta a terme pel doctor Joan Bastardas i Parera com una de les activitats de l'Escola de Filologia de Barcelona. Té com a objectiu la redacció d'un diccionari que contingui tots els mots específics del llatí emprat a Catalunya entre l'any 800 i l'any 1131 aproximadament, amb exclusió de tots els usos que hom pot considerar clàssics. La seva trajectòria s'insereix en el si del Novum Glossarium de la Unió Acadèmica Internacional.

L'empresa, actualment, es du a terme sota el patrocini del Consell Superior d'Investigacions Científiques, de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Universitat de Barcelona. Totes tres entitats hi participen d'una manera diversa i que depèn de les seves possibilitats.

El procés normal d'elaboració va sofrir un cert alentiment que coincidí

amb la publicació del darrer fascicle del primer volum l'any 1985. Ultra les causes pressupostàries, cal fer esment especial de les causes derivades de l'esplet de publicacions de documents sobre el període estudiat que es va produir a partir d'aquest any, cosa que provocà problemes greus a l'hora d'abastar-los i incorporar-los als fitxers preexistents. Amb el temps hom s'adonà de la impossibilitat de continuar en aquesta línia i encetà una orientació mixta: d'una banda, continuar amb la publicació prenent com a base els fitxers existents i, de l'altra, crear una base informàtica amb tots els documents de publicació recent, cosa que permet completar d'una manera ràpida i, sobretot, segura les mancances que es puguin palesar en el material contingut en els fitxers. Aquesta tasca ha requerit un cert temps d'acoblament, però a hores d'ara podem dir que aquest ja està plenament assolit i la incorporació de material prossegueix a bon ritme.

Pel que fa als resultats immediats, tot i que era voluntat de l'equip de treball la publicació en format de CD del material corresponent a les lletres F i G, la consecució pel CSIC d'una partida pressupostària per a la publicació en format de paper ens ha fet variar l'orientació i en aquests moments hi ha en premsa —i és d'aparició imminent— el fascicle corresponent a la lletra F, que tindrà, com és obvi, una extensió més gran que la que tenien els fascicles corresponents

al volum 1. En aquest continuarà d'una manera immediata la publicació, en el mateix format, del fascicle corresponent a la lletra G.

Actualment l'equip de treball és constituït pel personal següent: Pere J. Quetglas (director adjunt), Teresa Gràcia Sahuquillo i Lluïsa de Nadal Caparà. Val a dir que no ens manca mai el mes- tratge inestimable del professor Joan Bastardas. Així mateix, en aquests dar- rers anys hem tingut la col·laboració d'Esperança Guaita i Eva López Poch, becàries de la Universitat de Barcelona.

Gramàtica Catalana

Director: Joan A. Argenter i Giralt

L'activitat d'aquest programa durant el curs 1999-2000 s'ha centrat en dues lí- nies principals de treball: *a*) acomplir la fase de depuració i integració dels textos ja redactats dels esborranys de fonètica i fonologia, de morfologia flectiva i lèxica, i d'ortografia, i *b*) iniciar la fase de redacció dels esborranys de les diverses parts de l'àrea de sintaxi establertes en el pla de treball.

S'ha dut a terme la fase d'avalua- ció i depuració de l'esborrany de morfo- logia, en la qual s'han integrat els textos corresponents a la introducció, la flexió nominal, la flexió verbal i la formació de mots. La Comissió de Gramàtica ha revi-

sat i ha resolt les esmenes que s'hi han presentat i que l'Oficina de Gramàtica s'ha encarregat de processar i d'incorpo- rar als textos. Al llarg d'aquest procés, la Secció Filològica ha definit qüestions bà- siques que afecten principalment la fle- xió verbal, entre les quals cal destacar la revisió de la grafia de la primera persona del present d'indicatiu dels verbs a les illes Balears (12 de novembre de 1999), l'establiment dels criteris de presentació dels models de conjugació verbal (12 de novembre de 1999) i la fixació de la de- nominació dels temps verbals (9 de juny de 2000). Al seu torn, l'esborrany de fonètica i fonologia ha experimentat can- vis mínims amb l'objectiu de completar l'únic punt que hi restava pendent: la part dedicada a l'entonació. El resultat d'aquesta fase queda reflectit en un pri- mer esborrany de conjunt que reuneix la fonètica i la fonologia, i la morfologia.

En aquest mateix període, l'Ofi- cina de Gramàtica ha acomplert l'adap- tació de l'esborrany d'ortografia a la nova orientació que se li ha donat dins de la gramàtica (abril de 2000) i la Comis- sió de Gramàtica ha reprès la revisió dels aspectes gràfics inclosos en el *Qüestiona- ri sobre aspectes gramaticals controver- tits o pendents d'estudi* per tal d'elevant una proposta definitiva a la Secció Fi- lològica. Un cop resoltes les qüestions sotmeses a revisió, es preveu que la Sec- ció Filològica avaluï l'esborrany, de ma- nera que seguidament es pugui incorpo-

rar al conjunt format per la fonètica i la fonologia, i la morfologia.

Paral·lelament, en l'àmbit de la sintaxi i després de concloure les fases de planificació i buidatge, s'ha definit una ponència redactora que ha emprès la fase de redacció segons la distribució prevista de l'apartat. Aquesta fase de redacció ha assolit uns primers textos de base que han de servir per a l'elaboració d'un primer esborrany de conjunt. L'Oficina de Gramàtica, encarregada del suport tècnic en el procés de redacció, ha encetat, paral·lelament, un control de coherència en l'acarament amb els esborranys de les altres parts i amb les obres del corpus normatiu els resultats del qual haurà d'examinar la Comissió de Gramàtica.

Finalment, al costat de les activitats planificades i amb relació a aquest projecte, cal esmentar que s'ha treballat en la resolució d'un total de set consultes lingüístiques d'ordre gramatical procedents de l'Oficina de Consultes.

Contribucions

ARGENTER, J. A. *La gramàtica de l'IEC: descripció gramatical i orientació normativa*. Conferència del cicle «Llengua, societat i norma» (1 de desembre de 1999). Tarragona: Universitat Rovira i Virgili.

Contribució a l'elaboració del diccionari d'antroponímia catalana: normalització de materials

Director: Antoni M. Badia i Margarit

Aquest programa té com a finalitat constituir un corpus de materials antroponímics catalans que seran la base per a la redacció del futur diccionari de cognoms de les llengües romàniques i del futur diccionari de cognoms del català, i iniciar la redacció del diccionari de l'antroponímia catalana.

El Centre Català de PatRom existeix des de l'any 1988. Fou concebut com l'aportació catalana al projecte internacional de recerca *Patronymica Romanica*, nascut arran d'una reunió celebrada a la Universitat de Trèveris (Alemanya) el desembre de 1987 amb l'objectiu de redactar un diccionari de l'antroponímia romànica que l'Institut d'Estudis Catalans acollí des dels seus inicis dins de la Secció Filològica.

Entre els objectius per a l'any 2000 hi havia redactar i deixar preparat per a la publicació un volum de presentació del futur diccionari i, concretament, de la part destinada als articles de base lexical. Aquest volum havia de contenir, a més de la introducció, una mostra d'articles del que serà el diccionari: concretament: *Estornell, Perdiu, Llop, Porc, Conill, Rossinyol; Bastard, Bord, Trobat; Vermell, Roig, Bru; Barba, Llengua. Pèl: Gener: Alemany. Espanyol: Fill.*

Home; Calb, Petit, Poc, Gord, Gras; Amic; Sabata. Actualment aquests articles estan redactats i se'n fa la darrera revisió per poder-los donar com a definitius a final de l'any 2000. Així, es demanarà a la Comissió de Publicacions de la Secció Filològica que, en planificar les publicacions de l'any 2001, tingui en compte aquest original.

També l'any 2000 s'han ultimat els darrers detalls pel que fa a les normes de redacció del diccionari, que ja s'han establert definitivament.

Pel que fa al diccionari romànic, l'any 2000 s'ha ultimat l'original del primer volum, així com els originals del volum de bibliografia i alguns altres documents per a l'ús del diccionari.

El Centre Català de PatRom, i concretament el subcentre de les illes Balears, dirigit per Joan Miralles, va organitzar el Col·loqui PatRom de l'any 2000 el mes de febrer amb la presència de tots els col·laboradors del centre català i nombrosos col·laboradors de la resta de la Romània.

Laboratori de Fonètica ESPRIT - Speech Maps/ACCOR

Director: Daniel Recasens i Vives

Treballs de recerca

a) Dintre del marc del projecte de PIEC «Caracterització experimental i descrip-

tiva de les tendències fonètiques del català dialectal (Laboratori de Fonètica)», hem continuat l'estudi experimental de les característiques articulatòries i acústiques i de les tendències de canvi fonològic del català dialectal. Foren enregistrades dades electropalatogràfiques d'un corpus fonètic representatiu de valencià i mallorquí amb participació de quatre informants procedents de Pedreguer, Picassent, Palma i Santanyí, per als quals foren confeccionats uns paladars artificials amb pressupost del projecte MEC/DGES PB96-0103. Posteriorment foren analitzades les dades corresponents als aspectes fonètics següents:

1. Mecanismes de coordinació glotal i supraglotal en grups consonàntics finals de mots acabats en *r* o *l* del mallorquí (en el cas de primeres persones verbals com *empr*, *escombr*, *entr*, *umpl*, *sembl*, *vincl*). Es volia investigar si els parlants tracten la consonant ròtica o lateral com a sil·làbica (és a dir, com a nucli d'una síl·laba independent) i si ensordeixen o mantenen sonora la consonant oclusiva sonora precedent en formes lèxiques com *escombr* i *sembl*.

2. Emplaçament de les vocals en els triangles acústics dels dialectes catalans. Mitjançant l'aplicació de mètodes de normalització de dades acústiques a través de parlants, es tractava de verificar l'obertura considerable de les vocals mitjanes baixes i l'anterioritat notable de la vocal baixa ens els dialectes mallorquí

i valencià, i d'estudiar la realització de les vocals mitjanes altes en aquests mateixos parlars.

3. Característiques articulatòries de les oclusives palatals del mallorquí, i rellevància d'aquestes propietats amb relació a una tipologia universal de les consonants palatals i dels mecanismes de palatalització consonàntica. En aquest cas, preteníem determinar la magnitud, l'emplaçament i l'evolució temporal del contacte dorsopalatal durant la producció d'aquestes consonants.

4. Anàlisi acústica i articulatòria de les variants contextuais i de posició de la consonant *l* en mallorquí i valencià a partir d'una caracterització del grau de velarització, l'indret d'articulació i l'evolució temporal de contacte linguopalatal. Un tema de recerca és la naturalesa relativament clara de la lateral en valencià i especialment fosca amb possible articulació dental en mallorquí. Un altre aspecte d'interès és la implementació articulatòria de la realització de *l* fosca prepausal, que, segons estudis anteriors, pot exhibir una oclusió alveolar inaudible després de l'acabament del període de sonoritat.

5. Diferències articulatòries i acústiques entre les fricatives alveolar i palatal en valencià i mallorquí. El nostre objectiu era corroborar experimentalment el timbre palatal de la *s* catalana a partir de les dades mallorquines i la possibilitat esmentada en la literatura que la

realització de *x* s'apropi a la de *s* en valencià.

b) Per a la preparació de la fonètica històrica, hem continuat un estudi interpretatiu d'alguns canvis fonètics rellevants en les llengües romàniques a partir de l'avaluació de dades reportades en monografies dialectals i d'hipòtesis sobre canvi fonètic proposades per romanistes i fonetistes. El tema de recerca en consideració s'inscriu en la línia de treballs anteriors nostres sobre vocalització de *l* velaritzada, palatalització i despalatalització de consonants palatals, i categorització fonèmica de característiques acústiques transitòries entre segments adjacents.

Més específicament, pretenem explicar amb arguments articuladoris i/o perceptuals els canvis següents: evolució de diftongs generats per diftongació «espontània» i condicionada; epèntesi vocàlica i consonàntica en diferents contextos i posicions; elisió i absorció segmentals en condicions contextuais favorables; mecanismes de vocalització, i de palatalització i d'assibilació; processos d'assimilació de vocal a consonant, de consonant a vocal i de consonant a consonant; mecanismes de dissimilació i metètesi. En consonància amb les línies bàsiques enunciades pel nostre model coarticulatori, aquesta investigació ha d'incidir sobre la direcció regressiva o progressiva dels processos de canvi esmentats.

c) Hem finalitzat la caracterització acusticoarticulatòria dels casos d'assimilació, coarticulació i mescla gestual en seqüències de consonants del català a partir de dades electropalatogràfiques corresponents a tres parlants de català central enregistrades a Reading a principis dels anys noranta en el marc del projecte europeu ESPRIT-ACCOR. L'anàlisi de dades fou portada a terme amb ajut de l'estudiant en pràctiques de matemàtiques Raquel Sánchez (octubre de 1998 - maig de 1999) i de la llicenciada en psicologia Maria Dolors Pallarès (a partir de juny de 1999).

Aquesta tasca tenia dos objectius fonamentals: a saber, millorar la classificació d'aquests processos que presentàvem en un llibre anterior (D. Recasens, *Fonètica i fonologia*, Enciclopèdia Catalana, 1993) i contribuir al coneixement dels mecanismes d'assimilació i mescla gestual a partir de prediccions formulades pel nostre model de coarticulació DAC (D. Recasens, M. D. Pallarès i J. Fontdevila. «A model of coarticulation based on articulatory constraints», *Journal of the Acoustical Society of America*, núm. 102 [1997], p. 544-561). Es tracta d'una contribució al coneixement de les bases fonètiques dels processos fonològics.

Els resultats de la investigació, que apareixeran en forma de llibre (vegeu «Publicacions»), deixen entreveure la conveniència d'establir una divisió de

les consonants alveolars i alveolopalatals en anteriors (*n. l. ll*) i posteriors (*s. r. x*). Entre alguns altres processos d'interès, les dades processades permeten postular l'assimilació de les consonants dentals i alveolars i alveolopalatals anteriors a una consonant alveolar o alveolopalatal posterior següent i, especialment, a una ròtica vibrant; d'altra banda, cal preveure una situació de mescla gestual en cas que les consonants anteriors esmentades es trobin en contacte en un mateix grup de consonants.

d) Han estat continuades les tasques de recerca sobre magnetometria amb utilització de l'articulògraf Carstens AG100 de l'IEC i en col·laboració amb el doctor J. Romero de la URV. Foren enregistrades dades de moviment articulatori d'un parlant de català central relatives a seqüències consonàntiques. Els resultats de l'anàlisi d'aquestes dades permetran de complementar la informació derivada de les dades electropalatogràfiques i de resoldre definitivament qüestions relatives a la producció de grups de consonants.

Publicacions

RECASENS, D. «Predicting directionality patterns in assimilatory and epenthetic processes from patterns of coarticulatory directionality». A: OHALA, J. J. [et al.] [ed.], *Proceedings of the XIV International Congress of Phonetic Sciences*, Vol. 3. Universitat de

Califòrnia a Berkeley. Departament de Lingüística. 1999. p. 1847-1850.

- «Theoretical and methodological aspects of coarticulation». A: *Actes del 1er. Congrés de Fonètica Experimental*. Universitat Rovira i Virgili: Universitat de Barcelona. 1999. p. 65-75.
- «An EMA study of VCV coarticulatory direction for the linguo-mandibular subsystem». *Journal of the Acoustical Society of America*. [Presentat]
- RECASENS, D.; PALLARÈS, M. D. «A study of /r/ and /rr/ in the light of the «DAC» coarticulation model.» *Journal of Phonetics*, núm. 27. 1999. p. 143-170.
- «A study of F1 coarticulation in VCV sequences». *Journal of Speech and Hearing Research*, núm. 43 (2000). p. 501-512.
- «Underlying voicing and syllabicity in Majorcan Catalan word final stop clusters». A: *Proceedings of the 5th Seminar on Speech Production (Models and Data)*. Universitat de Munic. Departament de Lingüística. 2000. p. 125-128.
- ROMERO, J.; RECASENS, D. «American English flapping and tongue tip blending». A: *Proceedings of the 5th Seminar on Speech Production (Models and Data)*. Universitat de Munic. Departament de Lingüística. 2000. p. 101-104.

Diccionari del Català Contemporani (DCC)

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

L'objectiu general del projecte Diccionari del Català Contemporani (DCC) és l'elaboració d'un diccionari descriptiu de la llengua catalana contemporània a partir de l'anàlisi i de l'explotació del Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana (CTILC) com a font principal d'informació lexicogràfica. El diccionari descriptiu pretén d'incorporar els darrers avenços metodològics i tecnològics que s'han acomplert en el camp de la lexicografia.

L'any 1997 representà la finalització de la primera fase del projecte DCC, que assolí els objectius amb la constitució del Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana (CTILC) i d'una base lexicogràfica (BDLex), i amb la realització dels programes d'explotació d'aquests recursos lingüístics, necessaris per a la redacció lexicogràfica.

Actualment el projecte es troba en la segona fase, que té com a objectiu l'elaboració del *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* (DDL) a partir, principalment, de l'anàlisi i de l'explotació del CTILC. La definició general del pla de treball de l'obra es va fer en l'*Informe preliminar* (juny de 1997), en què es tracta de les qüestions generals relatives a l'elaboració d'aquests diccionaris (criteris, infraestructura, tecnologia, du-

ració, estructura organitzativa del projecte, procés de redacció, resultats finals). El pla de treball del primer trienni d'aquesta fase del projecte es recollí en el document *Pla de treball del trienni 1998-2000*.

Recordem que els treballs de redacció del DCC, en el seu primer trienni, s'estructuraren en dues fases:

a) Primera fase (1998): aquesta fase es dedicà als treballs preparatoris de la redacció del DDLIC, amb les línies d'activitat següents:

- Selecció de nomenclatura.
- Concreció dels criteris lexicogràfics.
- Redacció d'un conjunt d'articles de prova.

b) Segona fase (1999-2000): aquesta fase ha consistit en la redacció sistemàtica d'articles.

La finalització completa dels treballs preliminars corresponents a una part del primer trienni i, en especial, el fet que ja s'han completat tant els criteris en què es basa l'elaboració del DDLIC com l'entorn de treball informatitzat per a la redacció permeten, d'acord amb els plans inicials, caracteritzar el segon trienni com un període dedicat bàsicament a les tasques de redacció d'articles i, també, a tasques relacionades amb la difusió dels resultats del projecte.

SIMPLE LE4-8346 (Semantic Information for Multifunctional Plurilingual Lexica)

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

L'objectiu principal d'aquest projecte, que ha finalitzat el mes d'abril de 2000, ha estat l'afegiment de la informació semàntica als lèxics constituïts en el marc del projecte PAROLE. D'acord amb les previsions inicials, hom ha codificat un total de 10.000 unitats semàntiques, que es projecten sobre un total de 7.300 entrades lèxiques de PAROLE. La codificació en les dotze llengües que han participat en el projecte ha seguit el model comú dissenyat per PAROLE-SIMPLE, la qual cosa assegura la possibilitat d'una explotació multilingüe dels recursos constituïts. L'Institut d'Estudis Catalans ha estat la institució encarregada de desenvolupar els recursos lingüístics per al català en el marc del projecte general.

Estat de desenvolupament

El desenvolupament del projecte SIMPLE corresponent al curs 1999-2000 preveia l'acabament dels treballs de codificació de les unitats semàntiques del lèxic sobre la base de les especificacions lingüístiques establertes durant la primera fase del projecte. A la terminació del projecte (abril de 2000) s'han codificat 10.602 sentits d'unitats lèxiques que corresponen a la distribució següent per categories:

Adjectius: 700 unitats semàntiques.

Noms: 8.163 unitats semàntiques.

Verbs: 1.739 unitats semàntiques.

El grup de l'IEC ha format part activa de la comissió d'especificacions lingüístiques i hi ha tingut una participació fonamental en els treballs d'establiment de la correspondència entre el model relacional de GENELEX i el model basat en estructures de tipus que ha servit de base per a la codificació de SIMPLE. En l'aspecte informàtic, el grup de l'IEC ha treballat en l'elaboració d'eines informàtiques per a la codificació de les unitats semàntiques, les quals foren utilitzades per uns altres grups del projecte.

Malgrat l'orientació eminentment aplicada del projecte SIMPLE, que s'inscriu en el marc de la producció de recursos lingüístics, ha calgut aprofundir en uns aspectes teòrics determinats de la descripció del lèxic. L'estratègia de codificació semàntica es basa en els models de *lexicons generatius*, amb aportacions de teories lexicalistes d'unificació que recullen informació lèxica subespecificada. Des del punt de vista pràctic, doncs, el projecte ha representat també la primera implementació sistemàtica d'un lèxic computacional basat en *templates* que estructuraven el lèxic multidimensionalment.

El projecte SIMPLE ha elaborat una documentació abundant i ha publicat un nombre considerable de treballs sobre

diferents aspectes del projecte. Aquesta documentació es pot consultar en format electrònic a l'adreça <http://www.ub.es/gil-cub/SIMPLE/simple.html>.

Realitzacions concretes

VILLEGAS, Marta [*et al.*]: «Multilingual linguistic resources: from monolingual lexicons to bilingual interrelated lexicons». A: *Second International Conference on Language Resources and Evaluation. Proceedings*. Vol. III. Atenes: National Technical University of Athens Press, 2000.

La flexió verbal en els dialectes catalans

Director: Josep Moran i Ocerinjauregui

Les tasques desenvolupades en el marc del projecte «La flexió verbal en els dialectes catalans» durant el curs 1998 i 1999 van consistir a preparar l'edició en paper i en suport magnètic de les dades verbals que apareixen en els quatre volums de *La flexió verbal en els dialectes catalans*, publicats per l'Oficina Romànica de Lingüística i Literatura, del 1928 al 1932, i dels materials que consten en els dotze quaderns de camp que A. M. Alcover utilitzà per a aplegar els resultats de les seves enquestes i que completen l'obra editada. Aquestes dades havien estat prèviament processades, re-

visades i incloses en una base de dades. L'edició en paper consisteix en dos volums que contenen unes quantes taules que presenten la conjugació completa dels diversos verbs enquestats. L'edició en suport magnètic consisteix en un CD-ROM que conté un programa informàtic que permetrà fer consultes —simples i complexes— sobre les formes verbals —unes 470.000— que integren la base de dades. El projecte es va cloure, amb l'edició definitiva en ambdós suports (en paper i en suport magnètic), el mes de novembre de 1999, amb la qual cosa el projecte ha finalitzat. A continuació en donem les dades bibliogràfiques:

PEREA, Maria Pilar. *Compleció i ordenació de La flexió verbal en els dialectes catalans d'A. M. Alcover i F. de B. Moll*. Barcelona: IEC, 1999. 2 v. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística: VI) [També en versió CD-ROM]

Índex de les llengües del món

Directora: Carme Junyent i Figueras
 Ponent: Lluís B. Polanco i Roig

L'«Índex de les llengües del món» és un projecte de la Secció Filològica de l'IEC en col·laboració amb el Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades (GELA), al qual la Secció ha encomanat de dur a terme una recerca i un treball de base.

L'objectiu del projecte és dreçar un inventari de glotònims i proposar-ne formes normalitzades. Cada glotònim és definit per la seva pertinença genètica (grup i família lingüística) i pel territori on es parla.

Els glotònims inclosos a l'«Índex» són els que corresponen a llengües de les quals es tenen referències fiables, generalment articles, o coneixement a través d'informants, a més dels que pertanyen al corpus de coneixement generalitzat, ja sigui per tradició, per manlleus, etc.

Els criteris seguits per a proposar la forma normalitzada del glotònim són els següents:

— Exclusió de les formes despectives.

— Opció preferent per l'autoglotònim, excepte a) quan l'heteroglotònim tingui tradició en català i no sigui despectiu; b) quan la forma de l'autoglotònim sigui de difícil adaptació al sistema ortogràfic del català i hi hagi un heteroglotònim alternatiu, i c) quan, com en molts casos, no hi hagi autoglotònim: en aquest cas s'optarà preferentment per l'autoctònim i se seguiran els criteris a i b.

— Com a criteri general s'optarà per proposar formes adaptades al sistema ortogràfic del català, però evitant tant com serà possible la diferenciació excessiva de les formes amb què es coneixen els glotònims en la bibliografia. Aquest criteri ha estat adoptat a partir

de les propostes de Juan Carlos Moreno Cabrera per a la normalització dels glotònims en espanyol (*Lenguas del mundo*, 1990), les quals han hagut de ser parcialment modificades perquè les formes massa diferenciades n'impedien la identificació. Atès l'objectiu de l'«Índex» de proporcionar una eina útil, el GELA creu convenient que les formes proposades no s'allunyin gaire de les formes més habituals. En la realització de l'«Índex» es tenen en compte les formes

ja introduïdes al diccionari de l'IEC, així com a la *Gran enciclopèdia catalana* i en unes altres fonts a l'abast, sempre que s'hi hagi seguit un criteri raonable d'inclusió. També es tenen en compte les formes dels topònims corresponents en els casos en què n'hi hagi.

Actualment el GELA ha lliurat un índex de 1.000 glotònims aproximadament on s'indiquen les formes amb problemes d'adaptació que ha de resoldre la Secció Filològica.

Oficina d'Onomàstica

Director: Josep Moran i Ocerinjauregui

Activitats*Atenció de consultes*

Des del moment de la creació de l'Oficina d'Onomàstica, la seva activitat principal ha estat l'atenció i la resposta a les consultes onomàstiques, tant de toponímia com d'antroponímia, adreçades a l'Institut d'Estudis Catalans, que durant aquest curs s'han hagut de compaginar amb la realització de les tasques del projecte del Nomenclàtor Oficial de la Toponímia Major de Catalunya i l'augment de l'expedició de certificats per a la regulització dels noms i dels cognoms en català. En aquest cas, s'han rebut al voltant de 300 consultes, que provenen dels centres de Normalització Lingüística del Consorci per a la Normalització Lingüística, de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya (Política Territorial i Obres Públiques, Justícia, Medi Ambient, Cultura, etc.), dels serveis de català dels ajuntaments i de les universitats (com la de les Illes Balears i la de València), de diverses entitats públiques i privades (com ara associacions, editorials, i també molt sovint dels mitjans de comunicació: premsa i ràdio) i de particulars.

Oficines de la Secció Filològica***Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya***

Durant aquest curs ha continuat la realització del projecte *Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya*, que es va portar a terme a partir de la Resolució 563/V del Parlament de Catalunya (7.5.1998), que n'encarregava al Govern l'elaboració, amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans, i en què també participen els departaments de Cultura, de Governació, d'Economia i de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, el Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL), l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya.

Inicialment, aquest Nomenclàtor havia d'incloure, aproximadament, 30.000 topònims i tenia com a termini de realització el mes de maig de l'any 2000, però finalment s'ha ampliat a més de 40.000 topònims i es preveu que acabarà durant l'any 2001.

Una vegada distribuït durant el curs anterior el material relacionat amb el Nomenclàtor als centres del CPNL i fetes les reunions en què s'explicava la feina que calia que fessin els seus tècnics, fins al mes d'agost de l'any 2000, s'ha acomplert la tasca de revisió i correcció de la toponímia de 16 comarques (que incloïen 15.286 topònims), que ja ha estat lliurada a l'Ins-

titut Cartogràfic de Catalunya a fi que continuï el procés de confecció del Nomenclàtor, i la revisió d'onze comarques més (que incloïen 8.938 topònims); és a dir, s'han revisat 24.224 topònims.

Normalització de l'antroponímia catalana

L'expedició de certificats —i, en uns casos específics, de notes informatives— per a la normalització de la grafia dels noms i, sobretot, dels cognoms, que durant els darrers cursos s'ha anat incrementant progressivament a partir de la promulgació de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística —concretament, de l'article 19, «L'antroponímia», del capítol II «L'onomàstica»— i del Decret 208/1998, de 30 de juliol, pel qual es regula el procés de correcció lingüística dels noms i dels cognoms, ha continuat augmentant i se n'han lliurat gairebé cent cinquanta durant el darrer curs.

Comissió d'Onomàstica de la Secció Filològica

El 16 de desembre de 1999 es va reunir la Comissió d'Onomàstica de la Secció Filològica, formada pels senyors Jordi Carbonell i de Ballester, Isidor Marí i Mayans, Joan Miralles i Monserrat, Josep Moran i Ocerinjauregui, Lluís B. Polanco i Roig i Ramon Sistac i Vicén, amb l'objectiu d'analitzar les diferències dels noms dels municipis entre la llista de la Secció Filològica i la llista oficial de la Generalitat de

Catalunya a partir del document de treball *Diferències entre la llista dels noms dels municipis de l'IEC i el DOG*, amb data 16 de desembre de 1999, i amb la voluntat de reduir les divergències entre els noms emprats per l'IEC i els oficials en el moment que s'està treballant en la realització del Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya.

Com a conseqüència d'aquesta reunió, el 7 d'abril de 2000 es presentà a la Secció Filològica l'informe *Diferències dels noms dels municipis entre la llista de la Secció Filològica i la llista oficial de la Generalitat de Catalunya*, en què es diferenciaven els casos que presentaven incorreccions clares respecte de la normativa vigent —i, per tant, inacceptables per l'IEC— dels casos que, malgrat que hi havia divergències, no presentaven incorreccions respecte de la normativa, en els quals s'hauria d'aplicar un criteri de formes preferents o recomanables i no recomanables en lloc del criteri de formes correctes i incorrectes. En aquesta mateixa reunió, la Secció Filològica aprovà aquest informe amb l'acord d'incloure-hi una recomanació perquè hi hagués coherència de tractament entre les grafies dels topònims que formen parells.

Reunió amb les acadèmies de les llengües basca i gallega

Josep Moran i Joan Anton Rabella van participar el 28 d'abril de 2000 en la reunió de les comissions d'Onomàstica

de la Real Academia Galega, Euskaltzaindia i l'IEC que tenia com a objectiu l'anàlisi d'alguns aspectes relacionats amb l'exonímia —i, concretament, també per tractar d'alguns casos problemàtics inclosos a la llista d'exotopònims de l'apèndix 3 de l'*Ortografia* de la Real Academia Española— i que es va celebrar a la seu d'Euskaltzaindia a Bilbao.

El 17 de juliol de 2000, i com a continuació de la reunió del 28 d'abril de 2000 a la seu d'Euskaltzaindia, la Real Academia Galega va convocar a Santiago de Compostel·la una reunió de les delegacions d'Euskaltzaindia, de l'IEC i de la dita Academia Galega en què es va continuar tractant d'aspectes relacionats amb l'exonímia i l'apèndix 3 de l'*Ortografia* de la Real Academia Española i es va decidir continuar la col·laboració en temes d'onomàstica d'interès comú a totes tres acadèmies.

Col·loquis i conferències

El 26 de novembre de 1999, i dins les Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística organitzades per l'IEC, Josep Moran i Joan Anton Rabella van participar-hi amb la conferència sobre *Els treballs de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC* en l'apartat dedicat a «L'Administració i l'onomàstica».

El 26 de novembre mateix, Josep Moran va presentar el projecte del Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya durant la sessió inaugural

del XXVI Col·loqui de la Societat d'Onomàstica, que se celebrà a la Universitat de Lleida.

El 28 de gener de 2000 Josep Moran i Joan Anton Rabella van presentar el projecte del Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya —conjuntament amb representants del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, l'Institut Cartogràfic de Catalunya i el CPNI— en la Jornada sobre Comunitats Plurilingües, organitzada per l'Institut d'Estudis Ilerdencs i que es va realitzar a la seva seu a Lleida.

«Treballs de l'Oficina d'Onomàstica»

Durant el primer semestre de l'any 2000 han aparegut publicats dos volums més de la col·lecció «Treballs de l'Oficina d'Onomàstica», concretament el número 4, *Blancafort, a partir dels noms passats i presents*, de Josep Recasens Llorit, i el número 5, *Onomàstica del poble i terme de la Vilella Alta*, de Jaume Sabaté Alentorn.

Assessorament als reculls toponímics i ajuts a la recerca

Durant aquest any s'han continuat organitzant reunions amb la intenció d'estimular la realització de reculls toponímics i d'assessorar-hi i, també, amb la voluntat de provar de facilitar-ne la publicació, tasca que es va concretant en les obres que es van publicant dins de la col·lecció «Treballs de l'Oficina d'Onomàstica».

Oficina de Consultes

Durant la primera part del curs, l'Oficina de Consultes (OC) ha depès de la Secció Filològica. A partir del mes de maig, s'integra en el nou Servei de Relacions Exteriors de l'IEC (SEREIEC). Per aquest motiu, la memòria de les seves activitats es desglossa en dues etapes, l'una sota la rúbrica de les oficines de la Secció Filològica i l'altra com a oficina del SEREIEC.

Director: Joan Veny i Clar

Activitats

El volum de consultes adreçades a aquest servei, tenint en compte el període que comprèn, ha estat proporcionalment similar al generat en el curs anterior amb un lleuger increment. L'atenció d'aquestes consultes i totes les feines que n'han derivat han estat les tasques principals de l'OC.

1. Organització i funcionament

— Manteniment de l'alimentació i la gestió informàtica de la base de dades de l'OC (BADO) amb les fitxes de consulta (senzilla i complexa), els estudis adreçats a les diferents comissions, les respostes i els registres de control de cada grup de documents.

— Informatització de les fitxes manuals dels cursos anteriors, en què s'ha arribat aproximadament al 75 % de les consultes.

— Elaboració d'informes i estu-

dis (consultes, suggeriments, propostes d'esmena) per a les comissions corresponents, per a especialistes externs, etc. Redacció de reports mensuals amb les dades estadístiques i les activitats de l'OC per a la Secció Filològica.

— Ha continuat incrementant-se el cabal de documentació provinent d'Internet, tant pel que fa a adreces d'interès lingüístic, eines i recursos diversos, com pel que fa a documents pròpiament dits, els quals han estat emmagatzemats de manera provisional mentre esperem de poder-los introduir en el gestor documental de Topic.

2. Atenció de consultes, dades estadístiques

Les consultes adreçades a l'OC durant els mesos de setembre a abril han estat rebudes per telèfon, per carta, per fax i, sobretot, mitjançant el correu electrònic (més del 50 %). Segons les diferents classificacions establertes, se'n desprenen les dades estadístiques següents:

— Consultes rebudes i processades: 305. 139 de les quals han originat una fitxa de recerca complexa per a fer-ne el seguiment i resoldre-les.

— Estudis i informes elaborats per l'OC: 22 (10 d'adreçats a la Comissió de Lexicografia, 11 a les Oficines Lexicogràfiques i 1 a la Comissió de Gramàtica).

— Usuaris (per ordre d'importància quantitativa):

- Particulars (aproximadament, el 20,6 %): corresponen majoritàriament a les consultes puntuals, classificades sense fitxa de recerca.

- Professionals de la llengua (aproximadament, el 19,6 %): correctors, assessors, tècnics lingüístics, traductors, escriptors, etc.

- Serveis lingüístics institucionals i universitaris (aproximadament, el 16,3 %): DGPL, CNL, TERMCAT, SLCUB, UOC, serveis lingüístics de bona part de les universitats dels Països Catalans, serveis locals de català.

- Sector de l'ensenyament en general (aproximadament, el 14 %): escoles, instituts, estudiants estrangers, etc.

- Institut d'Estudis Catalans (aproximadament, l'11,4 %): personal dels diferents serveis de la Secció Filològica i de FIEC en general.

- Institucions (aproximadament, el 6,2 %): ajuntaments, diputacions, departaments de la Generalitat, col·legis professionals, etc.

- Mitjans de comunicació (aproximadament, el 4,2 %): TVC, Agència de Notícies, *El Punt*, Onda Rambla, etc.; a més de la col·laboració regular amb *El Periódico*, que, si més no fins a mig curs, ha tramès a l'OC les preguntes sobre llengua que li adrecen els seus lectors.

- Unes altres procedències (aproximadament, el 7,5 %): editorials, empreses de serveis, associacions, etc.

— Procedència geogràfica:

- Països Catalans. Estat espanyol, Amèrica Llatina (Argentina, Veneçuela), UE, EUA, Ucraïna, etc.

— Continguts:

- Consultes: 255

- Demanda d'informació i de dictàmens: 51

- Suggeriments i comentaris diversos: 1

- Classificació temàtica:

Lèxic i terminologia	101
Morfosintaxi	55
Onomàstica i toponímia	18
Ortografia	15
Convencions	20
Fraseologia	10
Informació general i DIEC	60
Altres (sense especificar)	26

3. *Altres activitats*

S'ha continuat l'intercanvi d'informació entre els diferents serveis institucionals, tant pel que fa a consultes puntuals com a la difusió de material útil per a l'assessorament.

L'OC ha tramès als serveis lingüístics els comunicats amb els acords lingüístics presos per la Comissió de Lexicografia i la Secció Filològica entre el setembre del 1999 i el juliol del 2000.

En el marc dels acords de col·laboració amb la DGPL, la responsable de l'OC ha assistit a conferències i cursos de formació adreçats als assessors lingüístics organitzats per la DGPL (octubre-novembre de 1999).

En col·laboració amb el Servei de Correcció de l'IEC, la responsable de l'OC ha aportat informació per a l'organització de les *Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística*. La responsable de l'OC va participar en aquestes jornades amb la comunicació «L'Oficina de Consultes de la Secció Filològica: reflexions sobre el present i el futur de la col·laboració en l'assessorament. L'Oficina de Consultes i els serveis lingüístics».

S'ha revisat parcialment la informació del web de l'IEC en tot allò que fa referència a l'assessorament lingüístic.

Oficines Lexicogràfiques

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

La preparació de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC) i l'elaboració d'un diccionari manual han estat les tasques principals de les Oficines Lexicogràfiques (OL) durant el curs 1999-2000. S'ha participat, també, en projectes directament relacionats amb el DIEC i s'han fet tasques de manteniment i millora de la base de dades de les Oficines Lexicogràfiques (BDOL).

1. La segona edició del Diccionari de la llengua catalana de l'Institut (DIEC)

Durant el curs 1999-2000 s'ha continuat

avançant en la preparació de la segona edició del DIEC. Les tasques que s'han fet giren entorn de l'aplicació dels criteris lexicogràfics aprovats per a la primera edició que no hi van poder ser aplicats i dels criteris nous aprovats per a la segona, de la compleció i la revisió dels termes propis de les diverses àrees de coneixement, i de la revisió del lèxic comú a partir de les propostes puntuals de millora o esmena i de la revisió sistemàtica de la nomenclatura i de grups homogenis morfològicament o sintàctica.

Les tasques esmentades tenen uns resultats tangibles que es poden expressar en xifres, que recollim a continuació. S'han introduït modificacions en 8.870 articles, basades en l'anàlisi de les propostes puntuals d'esmena i en l'aplicació dels criteris lexicogràfics. Hom ha elaborat 1.492 informes per a la Comissió de Lexicografia, 42 dels quals són sobre problemes gràfics, i ha cursat consultes als especialistes referides a 750 mots.

1.1. Aplicació de criteris

Durant el període que comprèn la present MEMÒRIA, s'han fet avenços importants en l'aplicació dels criteris lexicogràfics al diccionari. Així, al final del curs 1999-2000, es consideren aplicats els criteris sobre la numeració d'accepcions i de subaccepcions, sobre la reordenació d'articles, sobre la supressió del punt i coma quan s'empra com a separador d'accepcions i sobre la distribució

dels codis de categoria gramatical a l'interior dels articles.

L'aplicació d'uns altres criteris ha avançat significativament fins a assolir el 75 % del text del diccionari. Es troben en aquest punt els criteris de tractament de les acepcions i les subacepcions que només tenen exemples, de tractament dels verbs pronominals i de les acepcions pronominals, de supressió de les expressions metalingüístiques a l'inici de les definicions, de regularització dels valoratius lingüístics i de regularització i distribució de les subentrades.

La resta de criteris han passat la fase d'estudi i de preparació per a l'aplicació. Així, s'han preparat els materials i s'han fet proves d'aplicació dels criteris sobre l'entrada d'afixos i de gentilicis i sobre el tractament de les remissions entre articles i de les informacions diatòpiques contingudes a les definicions.

1.2. *Revisió de la terminologia*

Quant a la revisió de la terminologia, les OL han continuat treballant en contacte amb tots els especialistes que col·laboren en la segona edició del DIEC. La tasca que han dut a terme aquests col·laboradors al llarg del curs 1999-2000 ha estat la revisió de la nomenclatura i de les definicions de les àrees d'especialitat. Concretament, a final del curs 1999-2000, la nomenclatura corresponent al 90 % de les àrees i les definicions corresponents al 60 % havien estat lliurades pels especia-

listes, convenientment revisades. Amb els resultats d'aquestes revisions, les OL han realitzat tasques diverses.

La primera tasca ha consistit a introduir a la base de dades les propostes fetes pels especialistes. A continuació, s'han elaborat informes sobre les propostes d'alta, de baixa i de canvi gràfic que han fet aquests especialistes per tal que la Comissió de Lexicografia pugui valorar-les i prendre les decisions pertinents (1.450 termes han estat objecte d'estudi en aquests informes). Una altra de les tasques dutes a terme a les OL ha estat la redacció de consultes per als experts en les diferents àrees d'especialitat (750 termes han estat objecte de consulta, tant per qüestions de nomenclatura com per problemes en les definicions).

Finalment, s'han redactat alguns informes en què la Comissió de Lexicografia dóna compte als especialistes de la valoració que ha fet de les propostes analitzades. Aquests informes es trameten als responsables de la revisió de les diverses àrees d'especialitat per tal que hi donin el vistiplau o bé demanin que hom reconsideri alguna decisió.

1.3. *Revisió del lèxic comú*

Durant el curs 1999-2000 s'ha començat la revisió sistemàtica del lèxic comú. La feina ha consistit en la classificació dels materials susceptibles de ser analitzats per a la compleció de la nomenclatura del diccionari. Pel que fa a les propostes

de millora o esmena del text del diccionari fetes per institucions i persones de dins i de fora de l'Institut, se n'ha fet un recompte exhaustiu i, amb vista al seu tractament, s'han classificat en propostes terminològiques i propostes de lèxic comú. També s'ha començat l'anàlisi de les propostes de lèxic comú. El nombre de les propostes per a les quals ja s'ha pres una decisió és 840, el 62 % de les quals ha estat considerat irrellevant; el 38 % restant s'ha introduït a la BDOL com a modificacions del text del diccionari.

En l'àmbit de les tasques concretes d'aquesta àrea, les OL s'han dedicat, sobretot, a l'elaboració d'informes que tracten de les propostes referents a la forma de les entrades i a la seva representació en el diccionari. Aquests informes han estat objecte d'estudi i de resolució per la Comissió de Lexicografia. A més, s'ha iniciat l'estudi de les propostes d'esmena de les definicions.

2. *El Diccionari manual de la llengua catalana (DM)*

Durant el curs 1999-2000 ha continuat la redacció dels articles del *Diccionari manual de la llengua catalana*, la qual ha acabat a mitjan octubre de l'any 2000. Així, a partir d'aquesta data, s'ha pogut lliurar el text definitiu del diccionari a l'editorial responsable de l'edició.

Un cop finalitzada la redacció de les últimes lletres de l'obra, s'ha dut a terme la preparació dels diversos qua-

dres que constitueixen l'apèndix del diccionari: expressions llatines, gentilicis, llengües i dialectes, monedes i prefixos i sufixos.

La possibilitat d'emprar, a partir de final del curs anterior, el programa d'esmena ràpida de BDOL (adaptat, és clar, als programes informàtics del DM) i la dedicació intensa de l'equip responsable del projecte han permès la consecució de l'objectiu fixat pel que fa a les dates previstes de publicació del diccionari.

3. *Participació en el Centre de Referència d'Enginyeria Lingüística (CREL)*

A punt d'acabar el contracte programa del CREL (31 de desembre de 2000), hom ha classificat, codificat i etiquetat els verbs del DIEC que regeixen un objecte indirecte i ha fet la classificació i la codificació de la meitat dels verbs que regeixen un complement preposicional indicant-ne les preposicions regides. Amb aquesta feina, les OL col·laboren en el projecte d'elaboració d'un analitzador sintàctic de baix nivell la implementació del qual es duu a terme a l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra.

També s'ha participat en les proves de disseny del prototip d'una estació lexicogràfica per a l'elaboració d'un diccionari monolingüe de llengua general.

4. *Base de dades lexicogràfiques*

El manteniment, l'actualització i la millora de la base de dades de les Oficines Lexicogràfiques (BDOL) són unes de les tasques que es duen a terme regularment a les OL en col·laboració amb el Servei d'Informàtica de l'IEC. Atès que la BDOL és una eina fonamental per als treballs lexicogràfics que es desenvolupen a les Oficines, el manteniment de la base és una tasca prioritària.

Al llarg del curs 1999-2000 s'han afegit a la BDOL unes quantes aplicacions informàtiques que han simplificat les tasques diàries de les OL, com ara el programa que permet de traslladar automàticament les subentrades d'un article a un altre o bé el programa que converteix les accepcions d'una àrea temàtica determinada en una font de la base de dades. Així mateix, s'ha iniciat l'elaboració d'un programa que controlarà internament les remissions entre els diferents articles del diccionari.

Pel que fa a les millores puntuals de la base de dades, cal destacar que s'ha dut a terme l'ampliació de diversos camps (com ara el de definició de les subentrades o el de les àrees temàtiques de les accepcions), s'han revisat algunes de les taules de codis interns de la base i s'han fet els canvis pertinents per tal que la visualització i la impressió de les dades reflecteixin els darrers acords presos per la Comissió de Lexicografia i per la Secció Filològica quant a la numeració de

les accepcions i les subaccepcions dels articles del diccionari.

Per una altra part, també cal dir que s'han elaborat un nombre considerable de llistats que han permès de fer revisions exhaustives i sistemàtiques sobre uns aspectes determinats del diccionari. Dins aquest apartat, hem de fer esment d'un llistat que ha estat dissenyat exclusivament per tal de poder trametre als especialistes que col·laboren en la segona edició del DIEC els termes de les àrees respectives en un format més lleuger i entenedor.

Finalment, les OL han fet arribar als responsables del Portal de Dades Lingüístiques (PDL) tota la documentació sobre la BDOL que pot ser útil per a implementar la consulta del DIEC a través del PDL.

5. *Altres activitats*

a) *Consultes lexicogràfiques*

Les OL col·laboren habitualment en la resolució de problemes relacionats amb el lèxic i la lexicografia plantejats per l'Oficina de Consultes, el TERMCAT, la Fundació Enciclopèdia Catalana i el Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona, entre algunes altres institucions.

b) *Consell Supervisor del TERMCAT*

Un membre de les OL participa en les reunions que el Consell Supervisor del

TERMCAT fa amb una periodicitat quinzenal per a resoldre casos conflictius de terminologia.

c) *Publicacions*

Bozzo, Maria. «La fixació de la terminologia en la correcció i la traducció de textos». A: *Actes del I Seminari de*

Correcció de Textos. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1999.

SANTAMARIA, Carolina. «El *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans com a eina en la correcció i la redacció de textos». A: *Actes del I Seminari de Correcció de Textos*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1999.

Societats filials

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

JUNTA DIRECTIVA

President:	MARC MAYER I OLIVÉ
Vicepresident:	JAUME PÒRTULAS I AMBRÓS
Secretari:	XAVIER RIU I CAMPS
Tresorer:	JOSEP MARTÍNEZ I GÁZQUEZ
Vocals:	JOSEP O'CALLAGHAN ENRIC ROQUET I LLOVERA

Delegat de l'IEC: CARLES MIRALLES I SOLÀ

Nombre de socis: 170
27 estudiants adherits

El dia 15 de juny hi va haver eleccions per a la renovació de càrrecs de la Junta Directiva, que va quedar constituïda de la manera següent:

President:	JAUME PÒRTULAS I AMBRÓS
Vicepresident:	JOAN GÓMEZ I PALLARÈS
Tresorer:	XAVIER RIU I CAMPS
Secretària:	MONTSERRAT NOGUERAS I HERNÀNDEZ
Vocals:	MARIÀNGELA VILALLONGA I VIVES JAUME ALMIRALL I SARDÀ

Activitats

— Presentació del llibre *Prosopographie de l'Italie chrétienne: 313-604*, dirigit per Charles Pietri (†) i Luce Pietri, volum II de la sèrie *Prosopographie Chrétienne du Bas-Empire*. La presentació fou a càrrec de la doctora Luce Pietri, de la Universitat de París IV (Sorbona) i del

doctor Josep Vilella, de la Universitat de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 14 d'octubre del 1999.

— *Les mares dels grecs*. Seminari sobre la maternitat a la Grècia antiga. Institut d'Estudis Catalans, 15 i 16 d'octubre del 1999.

Aquest seminari s'integra en el

corrent d'interès per l'univers femení, que ha experimentat tanta puixança en els darrers anys, i proposa una aproximació insòlita a la figura de la dona com a mare en el món grec. La problemàtica relativa a la maternitat, malgrat el seu caràcter innegablement central en la vida de la dona, ha estat sovint desatesa per la crítica precisament pel fet que els textos acostumen a parlar-ne poc. El seminari va permetre de posar en comú una sèrie de contribucions a càrrec d'algunes de les millors especialistes actuals en el tema, que, des de punts de vista diferents (la mitologia, la literatura, la medicina i el dret), en van donar una perspectiva actual. Tingueren lloc sis conferències i una taula rodona:

— «À la recherche d'une Terre-Mère», a càrrec de Stella Georgoudi, de l'École de Hautes Études, París.

— «Maternités homériques: la mauvaise mère de Télémaque», a càrrec de Ioanna Papadopoulou, de la Universitat Lliure de Brussel·les.

— «Amor de madre en la poesía griega», a càrrec de Natalia Palomar, de la Universitat de Barcelona.

— «El cos de les mares», a càrrec de Montserrat Jufresa, de la Universitat de Barcelona.

— «La mère, ses biens et ses enfants», a càrrec de Claudine Leduc, de la Universitat de Tolosa-Le Mirail.

— «Situacions i conflictes de la maternitat tràgica», a càrrec de Carles Miralles, de la Universitat de Barcelona.

— Taula rodona. Moderador: Xavier Riu, de la Universitat de Barcelona.

Taula rodona: *El bronze de Bem-bibre*, amb la intervenció dels professors Marc Mayer, José Remesal, Fernando Martín, Javier Velaza i Xavier Espluga. Institut d'Estudis Catalans, 8 de maig del 2000.

Conferència a càrrec d'Ernest Marcos, de la Universitat de Barcelona: *Una dona amb passat: l'Helena Egípcia de Strauss-Hofmannsthal*. Institut d'Estudis Catalans, 15 de juny de 2000.

Seminari sobre *La figura del savi i del poeta*. Institut d'Estudis Catalans, 30 i 31 de maig. Se celebraren les sessions següents:

— «Soló i Epimènides a Atenes», a càrrec de Jaume Pòrtulas.

— «Tàmiris el traci», a càrrec de Sergi Grau.

— «Orfeo, de personaje del mito a autor literario», a càrrec d'Alberto Bernabé.

— «Anacarsi, el savi de fora», a càrrec de Francesca Mestre.

Publicacions

Ítaca. Quaderns Catalans de Cultura Clàssica, núm. 14-15. [Anys 1998-1999]

Societat Catalana de Llengua i Literatura

JUNTA DIRECTIVA

President:	AUGUST BOVER I FONT
Vicepresident:	JOSEP MASSOT I MUNTANER
Tresorera:	MONTSERRAT ALEGRE I URGELL
Secretari:	JOAN ANTON RABELLA I RIBAS
Vocals:	JOSEP PARÉ I JIMÉNEZ MILA SEGARRA I NEIRA
Delegat de l'IEC:	JOSEP MORAN I OCERINJAUREGUÍ
Nombre de socis:	322

Activitats

Conferències

Javier Velaza: «Darrers avenços en la investigació sobre la llengua ibèrica», en la sessió inaugural del *XXVI Col·loqui de la Societat d'Onomàstica*. Universitat de Lleida, 26 de novembre de 2000.

Cicle de conferències

«El món indoeuropeu preromà»

Aula Magna de la Universitat de Barcelona, 28 de febrer i 1 de març de 2000.

— Ignasi Xavier Adiego, de Universitat de Barcelona: «Les llengües preromanes indoeuropees de la península Ibèrica». Dilluns, 28 de febrer de 2000.

— Francisco Villar, de Universitat de Salamanca: «Los substratos indoeuropeos en Cataluña». Dimarts, 1 de març de 2000.

Presentació del llibre de M. Pilar Perea *Compleció i ordenació de La flexió verbal en els dialectes catalans d'A. M. Alcover i F.*

de B. Moll, en la qual van intervenir Joan A. Argenter, Josep Massot i Muntaner, Francesc Moll i Marquès i Joan Veny. Universitat de Barcelona, 30 de març de 2000.

IV Simposi de Filologia Valenciana

«en honor de Joan Veny»

Universitat de València, 9-11 de maig de 2000.

El IV Simposi de Filologia Valenciana, que es va dedicar a Joan Veny, va ser organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València i va comptar amb la col·laboració de la Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Publicacions

BASTARDAS, Joan. *Substantius usats en sentit figurat com a qualificadors de persona*. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 2) *Llengua & Literatura*, núm. 10 (1999). *Llengua & Literatura*, núm. 11 (2000).